Kendon kyu-graduointisäännöt

1. Johdanto

Tässä dokumentissa on kuvattu Suomen Kendoseurojen Keskusliitto ry:n (jatkossa liitto) kansalliset kyu-arvojen graduointisäännöt ja -vaatimukset.

Kyu-graduoinneilla on kaksi oleellista suuntaviivaa:

1. harjoittelijaa ohjaava
2. ohjaamista ohjaava.

Ensimmäinen on kannustava oppijalähtöinen suuntaus, jonka avulla harjoittelija saa riittävästi haastetta kokeakseen harjoittelun mielekkäänä ja kiinnostavana. Kyu-kokeen suorittaminen on luonnollinen osa harjoittelua ja kokeen tulisi ensisijaisesti kannustaa harjoittelemaan. Suoritettu kyu-arvo on merkkipaalu suorittajalle ja yhteisölle osana pitkää tietä. Turhan hierarkian muodostumista tulisi kuitenkin välttää.

Kyu-järjestelmän toinen oleellinen suuntaus on antaa ohjaajalle työkaluja opettaa lajin perusteita, ja antaa harjoittelijalle valmiudet suorittaa kansainväliset vaatimukset täyttävä ensimmäisen danin koe. Ohjaajan vastuihin kuuluu huolehtiminen harjoittelun tavoitteellisuudesta kyu-järjestelmän puitteissa ja suositella valmiiksi katsomansa harjoittelijat tavoiteltavan kyu-tason mukaisiin graduointeihin. Kokelaan tulee pyytää ohjaajaltaan suositus ja keskustella hänen kanssaan tilanteestaan ennen kuin ilmoittautuu graduointiin. Suosittelijana ohjaaja ottaa vastuun siitä, että kokelas täyttää vaaditut harjoitteluaikavaatimukset ja on osaamisensa puolesta valmis yrittämään graduointia.

2. Graduointitilaisuus

Graduointitilaisuuksien tulee olla julkisia ja avoimia liiton kaikkien jäsenseurojen henkilöjäsenille. Niitä on pyrittävä järjestämään peruskurssien päättyessä sekä leirien ja kilpailujen yhteydessä.

Seurat voivat järjestää vapaasti kyu-graduointeja 6.–1. kyun välillä, kunhan graduointiraati täyttää vaatimukset ja graduointitilaisuuden järjestämiseen liittyvät velvollisuudet hoidetaan graduointien lajikohtaisissa säännöissä kuvatulla tavalla. On kuitenkin suositeltavaa, että 1. kyun graduoinnit järjestetään kansallisten leirien tai muiden isojen tapahtumien yhteydessä.

3. Kokelaat

Graduointiin osallistuvan kokelaan on oltava liiton jäsenseuran jäsen. Kokelaalla on oltava voimassa oleva liiton jäsenlisenssi sekä voimassa oleva vakuutus, joka kattaa liiton lajien harjoittelussa mahdollisesti sattuvat tapaturmat. Kukin seura on velvollinen valvomaan Suomisportissa henkilöjäsentensä lisenssi- ja vakuutustilannetta ja olemaan tarvittaessa yhteydessä liiton Suomisport-vastaavaan (suomisport@fka.fi), mikäli niissä on epäselvyyksiä.

Mikäli kokelaalla on pysyvä vamma tai rajoite, joka vaikuttaa kokelaan suoritukseen tai estää kokonaan suorituksen vaaditulla tavalla, tulee kokelaan ilmoittaa tästä graduointiraadille etukäteen ennen kokeen alkua. Samoin, mikäli kokelaalla on tuki, side tms., joka näkyy normaalin vaatetuksen alta, tulee kyseinen suojavaruste hyväksyttää graduointiraadin puheenjohtajalla ennen kokeen alkua.

4. Graduointilisenssi

Liiton myöntämä voimassaoleva graduointilisenssi on osoitus ohjaajan pätevyydestä arvostella kyu-graduointeja ja oikeuttaa toimimaan jäsenenä kyu-arvoja myöntävissä graduointiraadeissa.

Liitto myöntää vuosittain järjestettävissä koulutuksissa graduointilisenssejä 1.-3. dan-tasoisille 18 vuotta täyttäneille ohjaajille. Graduointilisenssi myönnetään aina lajikohtaisesti. Graduointilisenssi pysyy voimassa, mikäli sen haltija osallistuu vähintään kerran vuodessa liiton hyväksymään graduointiraatiin.

Mikäli raadissa toimivalla on graduoitavassa lajissa 4.dan tai korkeampi arvo, graduointilisenssiä ei tarvita.

5. Graduointiraati

Raati koostuu graduointiraadin puheenjohtajasta, ja riittävästä määrästä muita graduointiraadin jäseniä alla olevan taulukon mukaisesti:

Graduoitava kyu-arvo	Graduointiraati	Henkilömäärä raadissa	Muuta
6.-5.kyu	Vähintään yksi 2. dan jolla graduointilisenssi. Muut voivat olla esim. ohjaamisesta vastaavia.	3 tai 5 henkilöä	Kokelaan ohjaajan erillinen arvio huomioitava tarvittaessa läpäisyssä.
4.-2.kyu	Kaikilla dan-arvo, vähintään yksi 3.dan. Kaikilla graduointilisenssi.	3 tai 5 henkilöä	
1.kyu	Kaikilla vähintään 2.dan, vähintään yksi 3.dan. Kaikilla graduointilisenssi.	3 tai 5 henkilöä	Suositellaan kansallisten leirien yhteyteen ja 5 henkilöä graduointiraatiin.

Graduointi hyväksytään, jos kolmen hengen graduointiraadista vähintään kaksi raadin jäsentä on puoltanut kokeen hyväksymistä. Viiden hengen graduointiraadissa edellytetään kokeen hyväksymiseksi vähintään kolmen raadin jäsenen puoltoa.

6. Graduointien arvostelu ja palautteen antaminen

Raadin jäsenen on kyettävä tekemään havaintojensa pohjalta päätös siitä, onko kokelas yrittämänsä kyu-arvon tasolla. Graduointiraadin jäsenen päätöksen on perustuttava vain graduointitilaisuuden yhteydessä tehtäviin havaintoihin. Muu tietämys kokelaasta ei saa vaikuttaa päätöksiin.

Graduointiraadin tulee kiinnittää huomiota kokelaiden käyttäytymiseen myös ennen varsinaisen graduointitilaisuuden alkua, kuten kokelaiden korrektiin ja siistiin pukeutumiseen sekä muuhun varustukseen.

Kokelaan fyysiset ominaisuudet, kuten ikä ja vammat, on otettava huomioon arvosteltaessa graduointia. Ikkyun (1. kyun) arvioinnissa tulee huomioida kokelaan valmius shodanin (1. danin) graduointiin.

Raati voi antaa kyu-graduoinneissa yleistä palautetta graduoinnin sujumisesta. Palautteen tulee olla kannustavaa ja eteenpäin suuntaavaa. Yksilöpalautetta ei anneta. Halutessaan kokelas voi pyytää sitä ohjaajaltaan tai raadin jäseneltä tilaisuuden jälkeen.

7. Todistus ja graduointirekisteri

Hyväksytystä graduoinnista annetaan kokelaalle todistus (graduointidiplomi). Liitto ylläpitää rekisteriä, johon merkitään kaikki Suomessa myönnetyt kyu-arvot. Liitto katsoo suorituksen rekisteröidyksi siitä hetkestä alkaen, kun liitto on vastaanottanut tiedon graduoinnin hyväksymisestä, ja tarvittavat maksusuoritukset on tilitetty liitolle.

8. Maksut

Graduointiin ilmoittautumisen yhteydessä kokelas maksaa etukäteen jokaisesta yrittämästään kyu-arvosta graduointiin ilmoittautumismaksun (20 EUR), jota ei palauteta. Mikäli kokelas esittää pätevän syyn osallistumisen peruuntumiseen (esim. lääkärintodistus) tilaisuuden järjestäjälle, voidaan ilmoittautumismaksu poikkeuksellisesti palauttaa.

Jos kokelas suorittaa hyppygraduointia (ks. luku hyppygraduoinnit), eli kerralla useaa kyu-arvoa, tulee kokelaan maksaa kaikkien kyu-arvojen maksut. Mikäli graduointiraati katsoo, että vain osa kyu-arvoista tulee suoritetuksi, muiden arvojen ilmoittautumismaksua ei palauteta.

9. Edistyminen ja aikarajat

Kyu-kokeiden ohjeellinen vähimmäisaikaväli on kolme kuukautta. Seurojen ohjaajien ja graduointiraadin tulee käyttää arvostelukykyään ja lajituntemustaan arvioidessaan oppilaan kypsyyttä osallistua kokeeseen ja sen läpäisemiseen. Jos jonkun kokelaan katsotaan edistyneen erittäin nopeasti, tulee silloin arvioida kokelaan mahdollisuutta suorittaa seuraava kyu-arvo jo ennen vaaditun vähimmäisaikavälin täyttymistä. Koska eri seuroissa on erilaiset viikottaiset mahdollisuudet harjoitella, tällöin minimiajan täyttymistä tulee myös arvioida harjoituskertojen määrällä graduointien välissä. Kun harjoittelua on vähintään kerran viikossa, 3 kk minimiaika vastaa noin 15 harjoittelukertaa graduointien välillä. Tämän varmistaminen on graduointiin suosittelijan vastuulla.

10. Muita määräyksiä

Liiton hallitus ratkaisee tarvittaessa näiden sääntöjen soveltamiseen liittyvät kysymykset. Graduointikokeen hyväksymisessä graduointiraadin päätös on kuitenkin lopullinen.

11. Kendon lajikohtaiset kyu-graduointivaatimukset

Kendo 6. kyu

Sisältö:
- Suburit: jogeburi, nanameburi, shomen, kote, do, sayumen, hayasuburi
- Peruslyönnit: men, kote, do ja kote-men tobikomiashilla
- Kirikaeshi

Suoritukset voidaan tehdä motodachille tai ilman motodachia.

Varustus: verryttelypuku tai hakama ja kendogi

Vähimmäisaika harjoittelun aloittamisesta: 3 kk (intensiivisen peruskurssin tapauksessa voi olla lyhyempi)

Arvostelukriteerit: Kokelaalta edellytetään kendon perusliikkeiden auttavaa hallitsemista. Jalkatyössä kokelaan on pyrittävä käyttämään oikeaa askellusta kunkin suorituksen edellyttämällä tavalla (suriashi, ayumiashi ja tobikomiashi). Lyöntiliikkeiden on oltava laajoja, kokelaan eri lyöntien tulisi erota toisistaan. Arvioitaessa kokelasta muoto ei ole vielä päällimmäinen seikka vaan hänen pyrkimyksensä toteuttaa ki-ken-taita. Kokelaan toimiminen motodachina ei saa vaikuttaa kokeen arvosteluun negatiivisesti.

Kendo 5. kyu

Sisältö:

- Peruslyönnit: men, kote, do ja kote-men tobikomiashilla
- Kirikaeshi
- Määrätty uchikomi, johon voi sisällyttää nidan- ja hikiwazaa

Suoritukset voidaan tehdä kokeneemmalle motodachille tai kokelaat voivat toimia itse motodacheina.

Varustus: hakama ja kendogi

Vähimmäisaika edellisestä graduoinnista: 3 kk

Arvostelukriteerit: Kokelaan suorituksissa on oltava tiiviimpi rytmi kuin 6. kyussa. Kiain on oltava yhtenäisempi ja hengityksen hallitumpaa. Kokelaan liikkeiden on oltava paremmin yhteen sovitettuja. Esimerkiksi kirikaeshia tehtäessä kokelaalla on oltava parempi käsitys harjoituksen muodosta ja omasta olemuksestaan (ryhti ja etäisyys) kuin 6. kyussa. Tobikomiashin ja suriashin välillä on jo oltava selvä ero.

Kendo 4. kyu

Sisältö:
- Peruslyönnit: men, kote, do ja kote-men tobikomiashilla
- Kirikaeshi
- Määrätty uchikomi, jossa on nidan- ja hikiwazaa

Varustus: bogu

Vähimmäisaika edellisestä graduoinnista: 3 kk

Arvostelukriteerit: Kokelaan on kyettävä kantamaan bogua. Peruslyönneissä on oltava selkeä ki-ken-tai-icchi. Etäisyyden (ma-ai) ymmärtäminen on näyttävä suorituksissa. Hyökkäyksien ja painostuksen (seme) on tapahduttava paremmin oikealta etäisyydeltä, säätelemällä omaa liikkumistaan suhteessa parin liikkumiseen. Hyökkäysten on alettava kamaesta ja päätyttävä kamaeen (zanshin). Kokelaan on oltava heti valmis uuteen hyökkäykseen. Kiain on jatkuttava lyönnin jälkeen voimakkaana. Hikiwazassa ei vielä edellytetä taiatarin hallitsemista.

Kendo 3. kyu

Sisältö:
- Kirikaeshi
- Uchikomi-geiko
- Ji-geiko

Varustus: bogu

Vähimmäisaika edellisestä graduoinnista: 3 kk

Arvostelukriteerit: Kirikaeshin ja uchikomi-geikon suorittamisen täytyy olla jo jatkuvaa. Turhia hengitys- ja miettimistaukoja ei saa enää olla. Kokelaan perustaitojen on oltava sillä tasolla, että hän voi toimia harjoitustilanteessa motodachina sekä harjoitella ji-geikoa. Kokelaan tulee pystyä tekemään taiatari ja lyömään jämäkästi oikealta etäisyydeltä peruslyöntisarjat.

Kendo 2. kyu

Sisältö:
- Kirikaeshi
- Kakari-geiko
- Ji-geiko

Varustus: bogu

Vähimmäisaika edellisestä graduoinnista: 3 kk

Arvostelukriteerit: Kokelaan lyöntien on oltava täsmällisiä ja niissä on oltava enemmän henkeä. Pelkkä osuminen ei riitä, kokelaan on osoitettava, että hän ymmärtää suoritettavien harjoitusten luonteen. Kokelasta on arvioitava jo enemmän ji-geikon pohjalta, jota tehtäessä kokelaan pitäisi hyökätä rohkeasti (men), olla pelkäämättä osumaa ja säilyttää hyvä muoto.

Kendo 1. kyu

Sisältö:
- Kendo kata 1–7
- Kirikaeshi
- Ji-geiko

Varustus: bogu

Vähimmäisaika edellisestä graduoinnista: 3 kk

Arvostelukriteerit: Kokelaan oltava valmis siirtymään 1. danin tasolle. Ensin suoritettava kendo kata tulisi osata ilman suurempia virheitä. Kokelas erottaa jigeikon uchikomista ja jigeikossa tavoittelee ipponia (pistettä).

Ohjeita graduointiraadille kendon kyu-graduoinnin arvosteluun

Seuraavia asioita sekä niiden kautta ilmeneviä osa-alueita tulee tarkastella arvioitaessa kokelasta.

1. Reiho (kumarrukset, sonkyo, käyttäytyminen ja ulkoasu)
2. Kamae (ryhti, jalkojen asento, käsien/shinain asento ja katse)
3. Ki-ken-tai-icchi (yhdenaikaisuus)
4. Zanshin (tarkkaavaisuus, valmius)
5. Liikkuminen (jalkatyö, kehonhallinta ja lyönnit: alemmissa kyu-arvoissa käsien liikkeen on oltava isoa ja ylemmissä kyu-arvoissa lyöntien on oltava täsmällisiä)
6. Kokelaan fyysiset ominaisuudet (lähtötasoon vaikuttavat tekijät kuten ikä ja vammat)
7. Edellisen kyu-arvon vaatimusten hallinta

Hyppygraduoinnit

Tapauksissa, joissa kokelas ei ole suorittanut kyu-arvoja, vaikka on harjoitellut säännöllisesti ja vähimmäisaikavälit täyttäen, tulisi graduointiraadin myöntää kokelaalle sellainen kyu-arvo, joka vastaa kokelaan nykyistä osaamistasoa. Tällaisissa tapauksissa olisi sopivaa, että kokelaan oma ohjaaja suosittelee graduointiraadille niin sanottua hyppygraduointia eli useamman kyu-arvon suorittamista samalla kerralla. Myös graduointiraati voi esittää näkemänsä perusteella kokelaalle hyppygraduointia. Graduointiraati voi kuitenkin hyppygraduointia arvostellessaan myöntää ohjaajan suosittelemaa kyu-arvoa alemman kyu-arvon, mikäli katsoo, että kokelaan suoritus ei vielä ollut riittävällä tasolla.

Suositus on, että hyppygraduoinnissa voi normaalioloissa hypätä enintään yhden kyu-arvon yli (esim. 4. kyu ⇒ 2. kyu). Lopullisen päätöksen tekee kuitenkin aina graduointiraati, ohjaajan suosituksen pohjalta, oman harkintansa mukaan.

Silloin kun hyppygraduointeja suoritetaan, on graduointiraadin täytettävä ylempien kyu-arvojen graduointiraadin vaatimukset. Hyppygraduointien kohdalla graduointiraadin tulee olla yksimielinen kokeen suorittamisesta ja hyväksymisestä.

Etägraduoinnit

Pandemian kaltaisissa pitkittyneissä poikkeusoloissa on mahdollista myös järjestää etägraduointitilaisuuksia. Tämän kaltaisessa tilanteessa liiton lajivastaava antaa lisätietoja graduoinnin järjestämisestä.

Ulkomailla suoritettavat graduoinnit

Jos liiton jäsenseuran jäsen haluaa suorittaa kyu-arvoja ulkomailla, on siihen pyydettävä liiton lupa. Pidempään ulkomailla oleskelevat henkilöt harjoittelevat ja suorittavat kokeita kulloinkin kyseessä

olevan maan kyu-vaatimusten mukaisesti. Liitto hyväksyy EKF:n ja FIK:n jäsenmaiden kyu-arvot. Kiistatapaukset ratkaisee liiton hallitus tapauskohtaisesti.

12. Graduointien järjestämisohjeet

Graduointitilaisuus

Kendon graduointiraati

Graduointiraadin on oltava pukeutunut lajin vaatimusten mukaisesti hakamaan ja keikogihin tai tummansiniseen pikkutakkiin, harmaisiin housuihin, punaiseen solmioon ja tummiin sukkiin.

Graduointiraadilla on oma reishiki (etiketti). Ennen graduoinnin alkua raadin jäsenet kumartavat ympyrämuodostelmassa seisaaltaan toisilleen (raadin perustaminen), jonka jälkeen raati kumartaa yhdessä rivissä shomeniin päin. Graduoinnin jälkeen raati kumartaa yhdessä shomeniin päin ja sen jälkeen ympyrämuodostelmassa vielä toisilleen (raadin purkaminen).

Tachi-ai

Tachi-ai järjestää graduointitilaisuudessa kokelaat ryhmiin odottamaan suoritustaan, pyytää kokelaat vuorollaan paikalle graduointiraadin eteen, ja ohjeistaa tehtävät suoritukset. Tachi-ai antaa kokelaille komennoilla “hajime” käskyn aloittaa suoritus, ja komennolla “yame” ja “sore made” käskyn lopettaa suoritus.

Kokelaiden ryhmittely ja numerointi

Graduointi suoritetaan EKF:n dan-graduoinneissa käytössä olevan järjestelmän kaltaisesti: kokelaat järjestetään saman suoritettavan kyu-arvon sisällä kolmen tai neljän kokelaan ryhmiin kasvavassa ikäjärjestyksessä. Mikäli ryhmäkoko on vajaa, on mahdollista täydentää ryhmää ulkopuolisilla (ei-graduoivilla) henkilöillä. Erikoistapauksissa raati voi päättää muusta ryhmittelystä. Tämä voi tulla kyseeseen esimerkiksi mikäli saman kyu-arvon kokelaita ei ole riittävästi muodostamaan kokonaista ryhmää. Sekaryhmissä raadin on otettava huomioon kokelaiden suoritukset omilla tasoillaan.

Graduointitilaisuudessa kyu-arvojen suoritusjärjestys on alemmasta ylempään eli 6.kyusta 1.kyuhun. Kokelaiden numerot ovat muotoa K##, missä K on suoritettavan kyu-asteen numero ja ## on kokelaan järjestysnumero kasvavassa ikäjärjestyksessä. Esimerkiksi 601 on nuorin 6.kyun suorittaja, ja 101 on nuorin ikkyun suorittaja. Kokelaiden tulee poistaa varusteistaan nimilappu (zekken) graduointitilaisuuden ajaksi, ja graduoinnin järjestäjän on huolehdittava kokelaille numerolappu tai muu merkintä taren sivuihin, josta graduointiraati voi yhdistää numeron ja kokelaan suorituksen aikana.